

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדריס דף נ.

מה הן הששה דברים שמהן העשיר ר' עקיבא?

ביאורים	מה הן הדברים?	
אחר שהתיר נדרו נתן לו ממונו	כלבא שבוע	א.
לכל ספינה עושים דמות איל מעץ וממלאים אותו דינרי זהב ¹	אילא דספינתא	ב.
שנתן ד' זוזי לספנים שיקנו לו בהם משהו, והביאו לו ארגז ²	מן גווצא	ג.
שלוה ממנה מעות והחזיר לה הקב"ה כפל כפלים, והעודף נתנה לו ³	מן מטרוניתא	ד.
שנתגיירה ונשאה ר"ע והכניסה לו עושר גדול	אשת טורנוסרופוס	ה.
היה שר רומאי ונתן כל נכסיו לר"ע וחבריו ⁴	קטיעא בר שלום	ו.

¹ ופעם אחת שכחו את האיל הזה על שפת הים ומצאו ר"ע.

² דלא מצאו שום דבר אלא רק ארגז זה על שפת הים, והביאו לו את הארגז בלי לבדוק מה יש בו ואמרו לו "עביד מרנא עליה" – כלומר, ישתמש אדוננו בארגז זה, ונמצא שהיתה התיבה הזו מלאה דינרי זהב. וכיצד היה המעשה, דפעם אחת טבעה ספינה "דמן דסרוקיתא" (כצ"ל לפי גירסת הב"ח), ופירושו: שהיתה של סוחרים ישמעאלים, וכל הריוח מכל המשא ומתן שלהם היה בתוך הארגז הזה, ונתגלגל הארגז הזה לחוף.

³ והביא הר"ן המעשה באריכות, והוא: דהוצרכו ר"ע ותלמידיו מעות והלכו אצל מטרוניתא, אמרה לו לר"ע הריני מלוה אותך ותהיה אתה לזה והקב"ה וים ערבים בדבר - קבע לה זמן לפרעון. וכשהגיע זמנה הלכה אותה מטרוניתא על שפת הים, אמרה רבש"ע גלוי וידוע לפניך שר"ע חולה ולא היה בידו לפרוע חובו ראה שאתה ערב בדבר, מיד נשתטית בתו של קיסר ונטלה ארגז מלא אבנים טובות ודינרי זהב וזרקה לתוך הים והים הביאו במקום שהיתה יושבת על שפת הים נטלה אותו ארגז והלכה לה. לימים נתרפא ר"ע ובא לו אצל ההיא מטרוניתא ומעותיו בידו לפרעון חובו, אמרה לו חזרתי אצל הערב והוא פרע כל החוב והא לך מה שנתן לי יותר. ומאותו ממון שהחזירה לו נתעשר ר"ע.

⁴ כמובא המעשה במס' ע"ז (דף י:). שגזרו מלכות רומי להרוג את כל היהודים, וקטיעה בר שלום שכנע לקיסר שלא כדאי לעשות כן, חדא דלא תוכל להרוג לכולם, והעולם לא יוכל להתקיים בלא ישראל כמו שלא יכול להתקיים בלי רוחות, ועוד שאם תהרגם יקראו לך "מלכותא קטיעה". ואמר הקיסר שהוא מסכים עמו, ומי"מ הכלל במלכות שמי שמנצח למלך זורקים אותו לקוברו מחיים. בשעה שהיו לוקחים אותו אמרה ההיא מטרוניתא "ווי ליה לאילפא דאזלא בלא מכסא" – כלומר, שהוא נהרג על ישראל ולא נתן את המכס דהיינו שלא מל, וכיון שכן לא יהיה לו חלק עם ישראל. מיד נפל על ערלתו וקרע אותה בשיניו - אמר נתתי את המכס. כשזרקו אותו לקבר אמר "כל נכסי לר"ע וחבריו", ודרש ר"ע "מחצה לו ומחצה לחבריו".